Feitelijke(technische) vragen aan B&W/burgemeester

Datum ingediend.....: 29-09-2026
Onderwerp……..: Technische vragen Raadscommissie Bestuur en Leefomgeving d.d. 5 oktober 2026, cyclus 6
Vraagsteller (fractie) .....: Jo Winkens – Visie Vaals
Commissievergadering. ..: B&L
Agendapunt .....: 6c

**weghalen wat niet van toepassing*

Vraag 1
<u>26.0020523 Raadsvoorstel participatieverordening gemeente Vaals 2026</u>

- Hoe garandeert het college dat participatie daadwerkelijk invloed geeft en geen administratieve vinkjescultuur wordt?
- Hoe zorgt het college ervoor dat juist ook inwoners die minder mondig, digitaal vaardig of georganiseerd zijn daadwerkelijk kunnen participeren?
- Welke ambtelijke capaciteit, ondersteuning en middelen worden structureel vrijgemaakt om van deze verordening geen papieren werkelijkheid te maken?
- Hoe maakt het college vooraf duidelijk waar inwoners invloed op hebben en hoe wordt achteraf zichtbaar gemaakt wat met hun inbreng is gedaan?
- Hoe bewaakt het college dat participatie proportioneel blijft en niet leidt tot participatiemoeheid of een steeds zwaardere belasting van dezelfde actieve inwoners?
- Wanneer vindt het college een participatieproces voldoende representatief?
- Wordt er gewerkt met bepaalde criteria of is dat per project verschillend?
- Wie bepaalt uiteindelijk welk participatieniveau wordt gekozen en waarop wordt die keuze gebaseerd?
- Hoe wordt voorkomen dat het bestuursorgaan te gemakkelijk besluit dat participatie in een bepaalde situatie niet nodig is?
- Wordt achteraf bijgehouden bij welke beleidsvoorstellen is afgezien van participatie en waarom?

Datum beantwoording: 01-10-2026 PoHo:

Antwoord 1

Hoe garandeert het college dat participatie daadwerkelijk invloed geeft en geen administratieve vinkjescultuur wordt?
We hanteren als uitgangspunt dat participatie alleen wordt ingezet wanneer er daadwerkelijk ruimte is voor invloed. Wanneer de uitkomst al vaststaat of er geen beleidsruimte bestaat, wordt gekozen voor communicatie in plaats van participatie. Op die manier blijft participatie betekenisvol en transparant.

Vooraf wordt in een participatieplan vastgelegd wat het doel van de participatie is, welk participatieniveau wordt toegepast en op welke wijze de opbrengsten worden betrokken bij de besluitvorming. Na afloop wordt inzichtelijk gemaakt wat met de inbreng is gedaan. Zo kunnen inwoners zien hoe hun input heeft bijgedragen aan het proces en de uiteindelijke afwegingen.

Hoe zorgt het college ervoor dat juist ook inwoners die minder mondig, digitaal vaardig of georganiseerd zijn daadwerkelijk kunnen participeren?
Inclusiviteit is een belangrijk uitgangspunt van zowel de participatievisie 2024 als de verordening. De gemeente zet zich actief in om een brede en diverse groep inwoners te betrekken. Daarom wordt vooraf bepaald welke doelgroepen relevant zijn en welke benadering het beste aansluit bij hun mogelijkheden en behoeften.

Er wordt gewerkt met een mix van online en fysieke participatievormen, toegankelijke communicatie, begrijpelijke taal en goed bereikbare locaties. Ook wordt specifiek aandacht besteed aan inwoners die door tijdgebrek, financiële zorgen, beperkte digitale vaardigheden of andere drempels minder gemakkelijk deelnemen.

De gemeente doet daarbij alles wat redelijkerwijs mogelijk is om belanghebbenden te bereiken en uit te nodigen. Deelname aan participatie blijft echter een vrijwillige keuze. Iedere inwoner maakt daarin een eigen afweging. Het streven is daarom om de drempels voor deelname zo laag mogelijk te maken.

Welke ambtelijke capaciteit, ondersteuning en middelen worden structureel vrijgemaakt om van deze verordening geen papieren werkelijkheid te maken?
De participatievisie onderkent dat goede participatie tijd, capaciteit en passende middelen vraagt. Daarom is in het stappenplan opgenomen dat participatie zorgvuldig wordt voorbereid en alleen wordt gestart wanneer hiervoor voldoende capaciteit en middelen beschikbaar zijn.

Participatie maakt onderdeel uit van de reguliere werkzaamheden van de organisatie. Hiermee wordt geborgd dat participatie een vanzelfsprekend onderdeel vormt van beleidsontwikkeling en besluitvorming.

Hoe maakt het college vooraf duidelijk waar inwoners invloed op hebben en hoe wordt achteraf zichtbaar gemaakt wat met hun inbreng is gedaan?
Voor ieder participatieproces wordt een participatieplan opgesteld. Hierin worden onder andere het

doel van de participatie, de mate van invloed, de kaders, de beïnvloedingsruimte, de doelgroep en de wijze van terugkoppeling vastgelegd. Hierdoor weten deelnemers vooraf waarover zij kunnen meepraten en welke ruimte er is voor invloed.

Na afloop wordt een eindverslag opgesteld waarin wordt beschreven welke inbreng is ontvangen, hoe deze is gewogen en op welke wijze de opbrengsten zijn meegenomen in het uiteindelijke besluit. Zo blijft inzichtelijk hoe participatie heeft bijgedragen aan de besluitvorming.

Hoe bewaakt het college dat participatie proportioneel blijft en niet leidt tot participatiemoeheid of een steeds zwaardere belasting van dezelfde actieve inwoners?
De participatievisie gaat uit van bewuste en doelgerichte participatie. Daarom wordt per vraagstuk afgewogen of participatie toegevoegde waarde heeft en welke vorm het meest passend is. Participatie wordt ingezet wanneer inwoners daadwerkelijk invloed kunnen uitoefenen en hun bijdrage van meerwaarde is voor het proces.

Daarnaast wordt actief gekeken welke doelgroepen betrokken zouden moeten worden, zodat de betrokkenheid breder wordt georganiseerd en niet steeds dezelfde groep inwoners wordt aangesproken. Op deze manier blijft participatie effectief en waardevol voor zowel inwoners als gemeente.

Wanneer vindt het college een participatieproces voldoende representatief?
De gemeente streeft niet in de eerste plaats naar statistische representativiteit, maar naar een zorgvuldige en evenwichtige betrokkenheid van relevante belangen, perspectieven en doelgroepen. Daarbij wordt actief ingezet op het bereiken van groepen die niet vanzelfsprekend deelnemen.

Een participatieproces wordt als voldoende representatief beschouwd wanneer relevante doelgroepen en belangen in redelijkheid de gelegenheid hebben gehad om mee te denken en hun perspectief in te brengen. Daarmee ontstaat een zo compleet mogelijk beeld van wat er leeft binnen de samenleving.

Wordt er gewerkt met bepaalde criteria of is dat per project verschillend?
Participatie is maatwerk. De participatievisie en het stappenplan bieden hiervoor duidelijke kaders. Per project wordt vooraf bepaald welke doelgroepen relevant zijn, welke participatievraag centraal staat en welke participatievorm het beste aansluit bij het vraagstuk.

Factoren zoals maatschappelijke impact, de aard van het onderwerp, de beschikbare beïnvloedingsruimte en de betrokken doelgroepen bepalen hoe het participatieproces wordt ingericht.

Wie bepaalt uiteindelijk welk participatieniveau wordt gekozen en waarop wordt die keuze gebaseerd?
Het bevoegde bestuursorgaan stelt het participatieniveau vast en legt dit vast in het participatieplan. Daarbij wordt gekeken naar de aard van het vraagstuk, de beschikbare beleidsruimte, de fase van het proces, het maatschappelijk belang en de mogelijkheden voor inwoners om daadwerkelijk invloed uit te oefenen.

Uitgangspunt van de participatievisie is dat inwoners daarbij steeds het hoogst haalbare niveau van invloed krijgen dat binnen de gegeven omstandigheden mogelijk en verantwoord is.

Hoe wordt voorkomen dat het bestuursorgaan te gemakkelijk besluit dat participatie in een bepaalde situatie niet nodig is?
De verordening vertrekt vanuit het principe "participatie, tenzij". Daarmee is participatie het uitgangspunt bij beleidsvorming en besluitvorming. Situaties waarin van participatie kan worden afgezien, zijn vastgelegd in de verordening. Daarenboven kan van participatie worden afgezien indien daarvoor niet voldoende middelen of capaciteit beschikbaar zijn.

Wanneer ervoor wordt gekozen geen participatie toe te passen, gebeurt dit op basis van vooraf benoemde omstandigheden, zoals het ontbreken van beleidsruimte, spoedeisendheid of wettelijke beperkingen. Via participatieplannen, participatieverslagen en evaluaties wordt hierover verantwoording afgelegd. Zo blijft de afweging zorgvuldig en inzichtelijk.

Wordt achteraf bijgehouden bij welke beleidsvoorstellen is afgezien van participatie en waarom?
De verordening schrijft voor dat het college iedere twee jaar een participatieverslag aan de gemeenteraad aanbiedt en dat de uitvoering van de verordening iedere raadsperiode wordt geëvalueerd.

Deze momenten bieden de mogelijkheid om inzicht te geven in de wijze waarop participatie is toegepast, welke afwegingen daarbij zijn gemaakt en in welke gevallen ervoor is gekozen geen participatie toe te passen. Daarmee ontstaat een transparant beeld van de toepassing van de verordening en wordt de democratische verantwoording richting de gemeenteraad versterkt.

Antwoord 2

Antwoord 3